

ויראו בני האלהים רבי שמעון בן יוחאי קרא להן בני דיניא, רבי שמעון בן יוחאי מקלל לכל דקרא להן בני אלהא. תני רבי שמעון בן יוחאי, כל פירצה שאינה מן הגדולים אינה פירצה, כומריא גבוי אלהיא, מאן ממני ביה, או מאן מקרב? ולמה קורא אותן בני האלהים?

רבי חזינא ורבי שמעון בן לקיש חרירין אמרין: שהרבו ימים בלא צער ובלא יסורין. רבי חזא בשם רבי יוסי אמר: כדי לעמוד על המקומות ועל החשבונות. רבן אמרין: כדי שישלחו שלום ושל דורות הבאים אחריהם כי טובות הנה. אמר רבי יודן: טבח חתיב, משויזו מטיבין איש לבלעה היה גדול ונכנס ובעלה חתלה, הוה הוא דחתיב: כי טבח הנה, אלו הבחולות.

ויקחו להם נשים מכל אשר בחור, אלו נשי אנשים מכל אשר בחור, זה זכר ובהמה.

רבי הווא בשם רבי אמר: דור הגבול לא נימחו מן העולם עד שכתבו גומותיהם לזכר ולבהמה.

אמר רבי שמלאי: בכל מקום שאמה מוצא ונות, אנדרלומטיא, באה לעולם והורגת טובים ורעים.

רבי עזריה ורבי יהודה בר רבי סימון בשם רבי ל' אמר: על הכל הקדוש ברוך הוא פאריך אפך, חזן מן הוות. מאי טעמא? ויראו בני אלהים וגו'. ומה כתיב בחריה? (שם) ויאמר ה' אמהא את האדם.

רבי יהושע בר לוי בשם פדיה אמר: כל אותו הלילה היה לוט מבקש רחמים על הסודנים והיו מקבלין מידו, כיון שאמרו לו הוציא אלינו ונדעה אותם לחשימי. אמרו לו: (שם ט) עוד מר לך פה? ללמד סגוריא עליהם? מכאן ואילך אין לך ללמד עליהם סגוריא.

פירוש מהור"ץ

גומותיהם: ויקר' פרי כ"ג סימן ד' ופירש הערוך במוסף ערוך שטר כתובה ונישואין שטעו בדעתם המושגות שבכאן כנבלו יצא ויש בהם כח מחוייבים לילך אחרי יצדם באיזה אופן שיהיה והפקירו עצמם ליצדם וכתבו שטרי כתובה ונישואים לזכר ולבהמה בצווי השופטים שלום ובעלי דונם והם בני אלהים היייל. ודייק מ"ש ויקחו וכו' שתיבת ויקחו קאי גם על אשר בחור ע"פ מידה וכי"ב שחזר והתחמה לקחו להם ע"י כתובה ונישואים כמו שלקחו אנשים.

השער העשרים

יבאר מעלת מות הטובה כמו רגע מה הישג. ובענין הזכר ובהנה נשמו עובדי הטובה:

ואנשי העיר וכו'

שנינו באבות (ע"ה) ארבע מדות באדם באדם שלי שלי ושליך שדך זו מדה בינונית ויש אומרים זו מדה סדום, שלי שליך ושליך שלי עם הארץ, שלי שלי ושליך שלי רשע, שלי שליך ושליך שלי חסד:

הכל והטובק גופו כל העצמות או רובם נמשכים מהם ואמרו שכל דעת יש לזרמים או מות סדום כי כן נלמד כהם צפוי הלא זה היה שן סדום לחסון גאון וגוי ויד עני ואשון לא המוקד (מקראל ע"ה). והכל לפי זה הוא נאוי להפלה נואר על מפעם אלהי סדום כהנה צד הטבער כי אמר שבעד עליהם יחוקקל הכניח כי ענה תפלתם הוא אמר נקרא בעי המכונים מדה בענין וגם הוא אמר קיים עליו דעת יש חומרים כי לפי הכל התלומי (זריות י"ג): הוא ר' עקן שהיה אב ב"ד לפרגל איך האשים כחמיקים בעוהי הטבעת המהונת צפי הפילוסופיה המדעית והשב להם למטה נכפעת מות. ועוד כי לפי מה שכתב

ועוד יש לי להגלה וכי נשוא פנים יש בדרך מה נשמו בעלי הגבעה (שופטים י"ט) מאשי סדום שלא ענשו בנידת הדין עיה וקשה ואלו לא די שלא ענשו אלא שנעבדו ישראל על ידם. והנה כרמתי' ז"ל הלך צדק קעמית רבות להילם מרשם. אומם שצט הכתובים נשוא לוחם למיני שאם אלו כלו רגל מהשוק גם באלה כחוב ואין איש מואסף לוחם בביטה. נשארם לא אסף לוחם כי אם איש נמדי אשר בא לגור ובעבדה והנה איש באל מנעמשה בערב והאיש עבר לפירם והוא גר בצבעה וגוי וקום עיניו וירח וגוי. וגם שם נאמר רק ברחוב אל סין כתיב נשארם ברחוב לין. באלו נאמר עדים יסבבו וגוי ובעבדה וכה אצט בעיר נסבו את הביט ומנעמשהם הכחוב שלא עשין מהם איש. באלו נאמר איש האשים ובעבדה הוא את האיש ודעמו. באלו ויאמרו גם הלאה ובעבדה ולא אצו האשים לשמות לו. ולא עוד אלא שאלו לא הספיקו לחסוף ואישי הגבעה נשאו וברשיעו לעשות. ואלם בעבור זאת בלחם גדול עון ביה עמי מנעמתי סדום כי הסודנים היו ראשונים לעבירה ובעלי הגבעה ראו בקלקולם הכחוב צדורה ולא לקחו מוסר. וגם צמח

אומם יצוב הענין הזה כלו והאר סקוקיו הוא נשמיס לב אל מה שכתב החוקר בערקי מהנחמור ה"ז נוספר הודות בצבול אשר בין החוקה והרשע. כי החוקה אשר ענינו הוא בלמי טובש אף ימו הוא אשר החלוס בו לנד הוא נשארם אומם שלם אינו נפסד והרשע הוא שחמלו והשכל בו נשקדים. אשר מה יסמייבו עוד שני הכלים גדולים. הלא שרשע בלמי מנעמם לעולם מרשעו כי אין לו שכל ציעורדכו על זה כי גם הוא צעקל הומר. אומם רחוטת בלמי יעבור ההפעלות הוא נגובר על שכלו הנה השכל הוא ישוב לאישי ומחשבו מנעמטרו ומנעמון ידיו. והשני כי החוטם ששכלו שלם השגד לקבל רפואה כי יש החולה גריחה ימנה יבא כבריאות. אומם הרשע אין לו שום דבר מנוח ויחמל כבריאות וילוח אין רפואה לנחלמו כמו שחמאלר. לו שם ביה ובני מהנחמור המר. ואלם זה לשמו פניק י"ב נחמור ז' אומם הכלים ישר בעיט לא ימס כי הוא קיים במחיה. אומם החוקה מנחמם כלל ובעבור זה לא יהיה הספק אשר אמרו כן זה יוכל להרשע זה לא יוכל להרשע הרשע דומה לחולי הקשה אידרופיסייה או עיטישה אומם החוקה לחולי החוטם זה סמניו זה אינו סמניו ובעלל אומם החוקה והרשע אינם מנסוב חוה כי אומם הרשע נספד אומם החוקה אינו נספד. הנה שילכל הכלים הכבולים שאמרו וחזרו כי בענין הסגמנות לבר לא יספיק להבדילם עד אשר לא יסאר הספק ששם ראשונה אם הם דבר אחד כי ששעשע בו הכלים אחריים כמו שזה בלמי נחמור רפואה צמלולם הסם שזכר זה חקבל רפואה לפי ששם

אשרו מנהיג בשעת מעשה עוד מעט ישוב לעירו עמין מל' העל זה למה שבאשר שלבו
בשעור ועוד שהמחל אינו נסתר באורב למעט בשלמות דעתו ואולם הרשע יבד במחל
[ובמחשבתו ממוכל כל מחשבותיו לחמול בהנהגה ולכלל זה אין שום רשעה למחשבו. ובכך
אמר זה עלמו שלמה המלך ע"ה עוד פרזיה אין חומה איש אשר אין מעור לרצונו
(משלי כ"ב). וזה כי כמו שהעיר אשר אין לה חומה עם היות שמרעת יושבי בה לבנות
שית לבם למלה עשו פירות צומחת בה ים לה חרון כי בצוא קול פחדים בארציהם בנקל
ישונו לב לגזוז פלגומיה ולקחום בריסומיה ותוכל לעמוד בתור ומוטע. אולם אשר אין לה
חומה כלל ודאי אין לה חקומה, כן האיש צעור חומת שלבו על הלה אישפ שחיה האמיה
פרזיה הה הוא נקל להסתמם ומנעשו הרעים ולהרסא. אולם איש אשר אין מעור לרצונו
כי מפלה חומתו ופסדה החמלו בנה יושע איש. וזה כלל בזה כי מה שכתבו החכם בס.
וכבר הבאנו כאן העיר האת לעדה וזאת למה ומלחא למה בין דין האיש בזה אשר
אשרו הוא עלמו נשפט במידים וזהו הכונה כי כאשר היתה העיר מוקפת חומה סביב
מבחוץ סביב והדמות הכרות המוחם מהקנים והמנעוים הטובים מלפניהם אף על פי
שלפניהם יעלו שועלים ופילו גדדיה ויבדו חקיה בה לא העיר האת קרובה לקבל מקנה
ולרשעה כי יקום אחד מעיר ושיים ממשתמה לביית אחים בחוק מנסייה אשר בידם והכוח
והעזר נעזרו מכל לך יעלו לה ארובה. אולם אם אין לה חומה לא מדת ולא מחקיה
ולא נשום מנהג ישר הה הוא בליט ההוא אשר אין מעור לרצונו שאין לו שום החמלה במה
שיבד אל בודיו. ומה גם עזה אם יש לה חומה גבוה אל נחשים ועקבים רעוי מוקים לא
עושים ומפפעים לא יחיו בהם המוחות לפניהם מנעוים הרשעים והרעלים. וכבר עשה
המורק למה מהמדינה אשר הוא על זה החומר אל זה הענין עלמו בפרק ב' מהמחמור המור
אמר החוקה דומה למדינה אשר בה כל הדברים ההכרחיים ובה חונם דמות קוננות ולא
מרגל באחת מהן כמו שאמר הפילוסוף אריסטו"מדרים. והרשע הוא דומה למדינה אשר בה
דמות רעות מרגל אחס. והנה באמת זה היה מעלת סדום ובעומיה כי בהם לא
הואו במחל ההואו לבר כערים אשר יש להם מוקים ומלחא קונים ועושים איש אחים גם
לא היה לך להם צבאו עיר פרזיה אין חומה משום דת ואומם מה ישר אל בבר נפסדה
החמלת בתקנית ההפסד עד אשר הקינו להם דברים רעים ומנועים לחוקים ומשפטים
קונים וישרים וקצו בהם מסמרים בקיסות ושופים שלא יעברו מהם לעולם והעקר אשר
שמו כל מנוחם הוא לשמור ממום בתקנית השמירה ולה כמרו באותה מדה של עלי עלי
ובלן שלך באומו ביעוים שאומו שביח מדה נודה לא בחורת מדה אלא בחורת דת ואומם
אחוז דתו לבנות הנהגה לנלמו אישיו בזה נראה זה איש חסר כי על כן אמרו חכמינו
בזמן אומם על מדה סדום (צ"ב י"ב), והנהגה האת בחורת נמום חקיי אולם ללח
אל הקלה האחרון בכל דרכי הרשע והחמס. מדע כי חורמו הסמינה בפליטה להישר
במחל מנהג על היותו מהים מנומחמו ומנופוחו זה לך במחית הדיקה וההעקף
והרעלות וירא המטות והפזר בפריקה ופועיה או בהשבת ארצה וכל דבר שלעורך אל
העירו שמהם ירו עמו עד שצד תשיס לך שחוף כל אשר לו עם חבדו ושמינו וכל אופי
שלמינו ועם כל זה מעט ממור אשר היו כל דור ודור אשר ישמשו וישירו לב לקיים את
החוק לעוים ההם ויחזר מהנהגה כמה רובו כמו פתן מרש ילעמו אולם בהמחלים לחת מחל
למה דבר גדול וקטן ורוב רבי רצות אשר יכספו להיות על מדה שלי ושלך שלי ויבקשו להם
כמה החבולות ועלילות לקחת כל מוון חבדיהם החפז עליהם מאשר להם. ומה גם עשה
אם חסיה ההנהגה דחית שחוק כל אחד בשל ושלל יהנה לנלמו כי או חמלה חמר רעוים

לכל דבר פשע ויקל בעיניו לעמוד לטעם את הדעות רשעה מעיה. ולפי שהיתה לפדומים
החשוקה השמותה האחת בלא לקבוע דת ומוק שלל יעשה איש מהם שום אכסמיה לבוס שער
אורח כדי ללחח רגלי הארשם הככרים מביינים ולהרחיק האלחם ולהיות הדבר סוד יקר
מחור בעינייהם לפי רוע מציניהם בחורו ביניהם לעשות הגבלה יהיה לכל הבאים שמה כדי
שישאלו משבור ביניהם לא שרעו בפועל המנומה ההוא מלך עלמו מרד שירו מהבין ביניהם
אבל שלל מחלו דבר יומר עוונה להיבדקם מעליהם :

והנה הלילה ההוא נסאו במנהגם ונגרסה סלחם. כי מלחא מקדם מכל מיני חמול ושפע אשר
כאלה הממוינים בלוי. ומכלן אחת מולא חטויה נכונה לאתו בהשבה כי אם נסאו במנהגיהם
בשמי הענינים רעוי בעלות רגל העוברים והשבים ונחמר הגבלה האת במוסם ההם לא היה
זה להם דבר מה בחשמת דמיה ולא חומר להם לעשות כן מדיניהם חלילה אלל היו כמדינה
שמקיה עושים ועושים אולם אולם וזה לא יקרה לנו למה לא המעור עליהם גפרית ואל
מלחא כי מן השמים אלל היה עליהם מדיניהם על זה עון שליו ורעו שופטי העיר או השבע
חייבים לערם מן העולם וזמה שרלו ולא חממו גידם או העליש מעיניהם מן מה שצאו בפרהסיא
היה החמל ההוא מוטל על כל השבעים והיה מלחא הש"י להרעו מכלן אמרי מלחא וי
כאובעיהם את דמם. וכן הוא בדין בכל מה שחממו היחידים בכל צבור וצבור בפרק באחד
מהאסורים שחמורה כוון בין נסך או גבייה של עושים או שפטו ויחולא שבעלם עין השופטים
והמנהיגים מחיר אולם כאלו הם מוחרים מן הדין שצב כפנו בזה השמות היחיד אל
מחלות הכזב מכללם. וזמה פעמים נחמבעי על זה על אודות הגשים הקדשות שביח אסורין
רוסף ביד שוישי ישראל אשר בודונו ולא עוד אלא שכבר יאחזו בקול הקבלות ליתן להם
חניה בעיניהם גם יש שמשפיקן להם שרם מנהגל כי אמרו ביון שמללות את הרווקים או
הסכלים חממל אסור אשת איש החמור או מסכנת הגוים מוטב שיעברו על לאו זה משאילו
לדי אסור סקלה או סכנת שריפה. ואני דמתי על זה פעמים רבות לפניהם ולפי גדולתם
והכבדותם להם שהחמל הגדול אשר יעבור עליו איש איש ישראל במהר ושלל לעת
הרעים ונרשות ביד מחמל יחיד הוא והוא שבעו ימות עיי ביד של משה או משה ול
ישראל נקיים כמו שהיה עון פילגש בגבעה אם היו ביד שלם מוסרין הארשים הרשעים
ההם לבד ביד ישראל. אולם החמל הקטן שחשכמו עליו דעת הרבים והדת נמה בבחי
דיניהם שלל למחוח ו כי הה הוא זמה ועון פלילי ומעלות הקבל כלו ולא נסך למחלה אם
לא שחבעות הקבל כמו שהיה בני בנינו על השחמפס בעון וכוה היה שון סדום כמו
שחילתו שרם ובחי דינו שלם הכרימו שלל להחוק יד עיי וחביון. ולכן הוא טוב ומנוע
שיבדו או ישרו או יסקלו החמלים ההם בנפשותם משחמקף אחת אחת מהחורה בייחממו
הרבים כמו שאמר בזה שפשה ו פרשה בפיי עלמו לא חסיה קדשה וכו' (דברים כ"ב)
כמו שחבולת עם ביה. ומי שלל יקבל זה בדעתו אין לו חלק בניהם ומלחא בחורת אליהם.

5

6